

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 5 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 5 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden köztemény Főpiacz Vecseyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszert

Nyitvány: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok útján

Politikai szemle.

= A napiesemény jelenleg az esküdt-széknek azon ítélete, mely Rüdiger püspököt Linzben vétkesnek nyilvánította és azon 14 napi fogság, melyre az ottani törvényszék által ítéltetett.

E mellett leginkább a vöröskönyv veszi még a figyelmet igénybe, mi a delegatusoknak kiosztatott, s melyről jövő számunkban tüzesebben fogunk szólni.

A kölni néplapnak Rómából a következőket írják: „A bécsi bibornokérseket ide rövid időre várják. Egy vele ismerős monsignore megbízást kapott, hogy neki illő lakásról gondoskodják. Ez utazás tárgyában több sürgöny váltattott Bécs és Róma között. Itt azt hiszik, hogy Rauscher bibornok utazása ezen időben, oly kevés hónappal a zsinat előtt igen nagy jelentőséggel bír.

A porosz király két napja, hogy megérkezett az emsi fürdőbe, s néhány hétig ott fog maradni.

A három délnémet állam kölcsönös egyessége a rastatti vár felett a „N. D. A. Z.“ szerint Berlinben fog létre jönni.

A párisi események lefolyása oly rohamos kezd lenni, hogy az előttünk fekvő távirati tudósításokból alig lehet kiigazodni. Tegnapelőtt Rouher még a császár reformirátát olvasta fel a törvényhozó testületben, melyet a miniszterek a császárral St. Cloudban vettek tanácskozás alá. Már bizonyosnak hitték, hogy Rouher és társai megtartják miniszteri tárczájukat. A mi az ezen reformtervben tartalmazott engedményeket illeti, hat pontból állanak azok, melyekben minden meg van, mit a császárságnak, anélkül hogy családi abszolút hatalmát s korlátozatlan kezdeményezési jogát feladná, az ország elégedettségének és kívánalmainak lecsillapítására megadni lehet. A felelős miniszteriumról, s a törvényhozási iniciatíváról, a két főpontról, melyek nélkül minden reform az alkotmányosság terén illuszió és hazugság, egy szóval sem tétetik említés.

Igy állottak a dolgok tegnapelőtt midőn a törvényhozótest a reformterv felolvasása után még együtt volt. Rouhernak maradnia kellett volna, azonban a középpártban szakadás jött létre, s annak 75 tagja kinyilatkoztatta, hogy az interpellációt fen fogják tartani, miután a reformigéretet által épen nincsenek kielégítve. Aztán a szorongatott császár St. Cloudban másra határozta volna magát? Csaknem ugy tetszik, mert már azon nap estején minden miniszter jónak látta beadni lemondását, s a „Journal Officiel“ tudatja, hogy a császár Rouher és társai lemondásait elfogadta. A hivataloslap egyszermind a törvényhozó testületnek a senatus aug. 2-án történendő megnyitáig való elnapolását is jelentette. Hogy most mi fog következni, azt

előre tudni épen lehetetlen. Január 19-én Rouher épen így beadta lemondását, azonban ismét megkínáltatott tárczájával. Tény csupán az, hogy a személyes kormányforma inog, s a császárság egy kiszámíthatlan liberalis mozgalom lejtőjén áll.

A brüsseli „Echo du Parlament“ a vegyes bizottság üléseinek jegyzőkönyvéből több már általunk említve volt részleteket közöl. Az „Independance“ ezeket a következő megjegyzésekkel kíséri: „Igy végződött tehát ezen ügy, e komoly, drámaiesemény. A vajudó hegy még soha piczinyebb egeret nem szült, s lehetséges-e az, hogy Belgium és Európa ez ostoba vasuti ügy miatt hat egész hónapig forrongásban tartattak. Gondolható-e, hogy ily kicsinyesség miatt a világ békéje fenyegetve volt, s hogy két ország kormánya egy ily alárendelt eseménynek oly roppant és oly nyugtalanító jelentőséget kölcsönözött volna? Ki gondolta volna, hogy oly nagy lármát csapjanak ama dologból, mit má két conventióval oly egyszerűen lehetett szabályozni. E miatt jöttek annyira tűzbe a kormány és kamara Belgiumban, hogy nemcsak kereskedelmük és iparuk érdekét, hanem még politikai biztonságukat és nemzeti függetlenségüket is kockáztatták? Ezért kellett fincazminiszterünknek Párisba menni?

„Ezért igyekeztek a párisi hivatalos lapok a franczia chauvinismust elannyira túlingerelni, s kormányunk megett a külföld ellenes szándokát sejtetni? Mi soha sem ismerjük el ezen feltevések fontosságát, s ime a tények igazolják, hogy mennyire igazságunk volt.“

A trónbeszéd, melyet a görög király a kamarák megnyitása alkalmával tartott, most már előttünk fekszik. Többek közt az is állítatik benne, hogy az idegen hatalmasságokhoz viszonyok kitünőek, s hogy a banditáság a hadsapatok által erősen üldöztetik. E két kérdés mindjárt egymásután következik a trónbeszédben, a miből láthatni, hogy miféle kérdések foglalkodtatják leginkább a helleneket.

Belgrádban a kormányzóság a következő szavakkal zárta be a skuptsinát: „Ötven év után most fejezte be Szerbia önállóságát, miután maga adott magának alkotmányt. Az alkotmányban nagy kezeség foglaltatik a trón megszilárdítására. A fejedelem felelőtlen és sérthetetlen. Vér nélkül jutottunk szabadsághoz, s azt renddel egyesítve az ország virágozni fog.“

Ujdonságok.

△ A s á s k á k r ó l. A mult vasárnap július 11-én városunk polgármestere N. Kállóbból azon hivatalos távsürgönyt vette, hogy a gelsei határban levő sáskák egy része felkerelkedvén délkeletnek tart. Másnap het-

főn Silye Gábor hajdukerületi főkapitány egy hivatalos levélben tudatja a polgármesterrel, hogy a sáskák nagy serege a lugosi és v. péresi Nagy Fülöp pusztán megtelepedvén nagy pusztításokat tesz. Tehát hogy az ily közléről fenyegető nagy veszély ellen városi törvényhatóságunk a szükséges óvintézkedéseket jó eleve megtehesse: az erdőmester és alólírott elindultunk, hogy a helyszínén biztos tudomást szerezzvén a már két felől is hivatalosan tudott sáskajárásról a városi hatóságot biztos tudomásra juttassuk.

Az erdőmester a Savóskutnak indulva a hadházi és sámsoni határokat szándokozott megvizsgálni és ott tudakozódván még az nap Gelsére ment velem találkozandó. Én a n.-cserén, Halápon keresztül V.-Pércsen igyekeztem tudomást szerezni a dolog mibenlétéről V.-Pércsen csakugyan azon tudomást szerezttem a városhadnagyától, hogy a N. Fülöpi pusztán is van ugyan kevés sáska a tengeri vetések közt; de azok még aprók és kevés kárt tettek; hanem a lugosi és Sz.-György-ábrányi határban nagy mennyiségben vannak és sok buzaföldet elpusztítottak.

Ezen értesítés után Gutra mentem, az erdőmesterrel találkozandó. Onnan másnap az az szerdán reggel Lugosra kimenvén, ott azon értesítést vettük, hogy azon pusztító férgek, melyek az ő határokon nagy mennyiségben különösen a tiszta buzát, de helyenkint a rozst is pusztították, nem sáskák volnának, hanem különféle nemű és fajú kabócák (köznyelven szöcskő) melyekből több példányt üvegbe zárva elhoztunk magunkkal, s Kovács János tanár urhoz megvizsgálás végett elküldöttem. Kovács János tanár ur ezeket megvizsgálván, az őtből négyet valóságos vándorsáskának találta, egy pedig zöld szöcskő volt.

A lugosi határból azonban már keleti irányt vettek a sáskák, s valószínű, hogy vidékünket nagy veszély nem fenyegeti. H. G.

— Veszprémi László ur értesít, hogy azon hírek, mely hozzánk beküldetett ujdonságképen, mintha ő házat Csanak József vagy másnak eladta volna, semmi alapja sincs. Egyébiránt most is fentartjuk azon tegnap nyilvánított ohajunkat, vajha e ház a város föntezéjére emelésére mielőbb felépíttetnek.

= Szerkesztőségi és kiadói irodánkat mátol kezdve a főpiaczon levő Vecsey-féle házba tettük át, hol is földszinten balra kérjük mindazok látogatását, kiknek a szerkesztőséggel vagy kiadó hivattal érintkezni való ügyük van. A szerkesztőséggel értekezhetni d. e. 8 órától 12-ig, d. u. 3—7-ig.

= A főiskolai nyilvános vizsgák és pedig a felsőbb hallgatókéi ma, az ünnepélyes isteni tisztelet után a főiskolai imateremben kezdetüket vették. Ezek minél tömegesebb látogatása a tan- és neve-

lőség barátai részéről csak buzdítólag foghatni, egy a tanuló ifjuság szorgalmára, mint az illető tanár urak ügybuzgalmára.

— A Tornay-féle vendéglői helyiségeket f. hó 20-án Mayer György veszi át, ki a múlt évben a Szikszay féle sör-csarnokot bérelte.

* Egy időben nagyon felkaroltattunk a fürdőház építésének eszméje; és valóban nem is ok nélkül, mert a nagy erdőn létező efféle helyiség, kényelmek tekintetből különösen télen nem felel meg a kívánalmaknak, de meg a szükségletre nézve kényes, sőt hozzá, még ott gyakran a víz hiányával is kell küzdeni. Ohajtandó volna, ha vállalkozók akadnának a kialvót eszme felélesztésére és fogantatására. Bizton hiszünk, hogy itt henn a városban aranybánya lenne egy építendő fürdőház.

* Dicsőre tettel említjük telama kegyeletet, melyet az elhunytak iránt tanusított a város és egyház akkor, midőn a Czegléd mezei sarkert rendezése körül oly ernyedetlen buzgalommal intézkedett. A rendezés es tapintatra vonatkozólag különösen ki kell emelnünk Pfánsmid Kálmán mérnök urat, majd városunk egyik szép képzettségű fiát, Nagy Antalt, kik valódi paradicsommá varázsolták az enyészetnek eme esendes birodalmát.

— A cselérendszer — hovan — városunkban oly rossz lábon áll, hogy a gazda épen nincs biztosítva cselédeknek állandóságáról; azon fegyelmetlenség, mely e téren tapasztalható, káros befolyással van a házi rendre, gazdasági és üzleti viszonyokra: S habár elismeréssel kell is vennünk alkaptányunk azon erőyes eljárásait, miszerint egyes esetekben a gazdák érdekeit szemelött tartva, a fegyelmetlenségnek utját vágni, igyekezett, fenmarad azon ohajtás, mint társadalmi szükség, hogy állandó cselédtartást kell alkotni: a mit a kapitányi hivataltól várunk.

— Meghaltak: Jul. 13. hatvut. Deák Ferenc Szabó Zsuzs. 33 év. tudósorv. csapóút. Nagy Bálint I. Eszter fej. év. béllob

Országgyűlési értesítő.

A képviselőház jul. 14-ki ülésében a főrendi (I) ház által átküldettek a bírói hatalom gyakorlásáról és a győr-gyúri vonal kiépítéséről szóló törvényjavaslatok; szentesítés alá terjesztettek. — A bírák kinevezett képviselők lemondásának elfogadására elnök felhatalmaztatik. — Czegléd város törvényhatósági rendezése tárgyában Bobory kérvényt nyújt be. — A magyarországi vasut iránti törvényjavaslat elfogadtattott. — Az igazságügyminiszter felel a 4000 fittal megvesztegetettnek állított bírora vonatkozó interpellációkra, miszerint a vádallatit nem megvesztegetés és nem is bírói eljárásra vonatkozik, hanem ügyvédi díj behajtása körül forog, a mi

T Á R C Z A.

Párisi apróságok.

— Tudvalevő dolog, hogy Don Carlos Alons testvéréhez int levél alakjában egy nyilatkozványt tett közé, melyben azon kegyes ohajtást nyilvánítja, hogy a trónhozi joga, népjének szeretete által megerősítettnek, mely esetben szivesen magára vállalná, hogy vagy megmentsse a spanyol népet, vagy azért életét áldozza. A „Figaro” azt véli, sokkal egyszerűbb lett volna egyenesen a spanyolokhoz a következő levelet intézni: „Azt olvasom az újságokban, hogy minden áron királyt kerestek magatoknak. Gondoljatok egy keveset reám is. Tudom ugyan hogy családom ellen kissé elfogultak vagytok, mert talán őseim nagyon sok embert felakasztattak és agyon lövettek országokban, de azt is gondoljátok meg, hogy egy ember sem lehet tökéletes. — Én meg igen igen fiatal vagyok, s gazdag nem lévén, valóban istennek tetsző dolgot eslekednék, ha valami rangom és hajlamaimnak megfelelő álláshoz juttatnátok.”

A büszkeségre azonban nem csupán a spanyoloknak van jogosultságuk, hanem, még az

1864-ben történt eseményre vonatkozik, s így törvényellenes dolgot magában nem foglal. — Almásy képviselő vádat nem mondott, hanem ha beszéde vádának vétetik, azt fentartja; s megnevezi, hogy a kérdéses semmisítő széki tag: Tóth Lőrincz. Az igazságügyminiszter vizsgálatot fog rendelni, s figyelmezteti Almásyt, hogy készen legyen, ha vádja alaptalannak bizonyul, — az elégtételre. — A miniszter nyilatkozata tudomásul vétetik.

Lónyai pénzügyér: felel több interpellációra: azt mondja, hogy a bírák kinevezése folytán szükséglenő költségre nézve takarékoskást akar, nem a bírák fizetésénél, hanem azon okból, mert reméli, hogy a békebírák intézménye (lesznek tehát?) sok kiadást megkímél: továbbá jelzi, hogy az 1868. évről jelentékeny bevételi többlet fog mutatkozni. — Miután jelen évben a honvédség felszerelésére nézve a kormány felhatalmaztatott 8 millió, pénztári utalvány kibocsátására, mai napig pedig ily utalvány forgalomban nincs, a honvédség felszerelése fenn nem akad, mert erre a központi pénztárban 2,000,000 frt van készen. — Gyözy K. egyebek közt azt mondja erre, hogy „lementével dicsőd a napot,” mert bár pénztári utalványt nem látott, de honvédség felszerelést sem látott.

Tisza K. észrevételére, hogy t. i. szeretné tudni, mik fedeztettek a régi hátralékokból, mik a tavalyi bevételből: felel a pénzügyér, hogy nemcsak a rendkívüli, de a rendes bevételek sem folytak be. — A pénzügyér a Szabadka ellen elrendelt adóexecutióra nézve tett interpellatio folytán felel, hogy Szabadka mintegy 200,000 fital van hátralékban, azért van ellene executio. Ebben Mukics meg nem nyugszik, hanem fentartja észrevételét. — Ezután több megyének megyei költségvetéséből tett levonások ellenében beadott kérvénye a belügyminiszteriumhoz utasított szükség esetére póthitel kérésére végett. — Legközelebbi ülés este 6 órákor.

A főrendi (I) házban Temesvári indítványa — Wenkheim belügyér ellenzése daczára — elfogadtattott, a főrendiházból választott delegátusoknak a képviselő házból delegátusokkáival egyenlő napidíjak megállapítására nézve.

Sziporkák.

* Egy szerkesztőségnél bizonyos úri ember erősen reklamál az ellen, hogy azt merték az újságba tenni, mintha ő házát eladta volna. Ez rá nézve meggyaláztatás: ez hitelere nézve rossz hitessémmel intézett csapás stb. — Azonban nem mondja, hogy ha 65,000 frot adnának házáért, oda nem adná! No, az már egészen más! Ez pedig valósággal így történt.

* Nagyon esett az eső; N. urat utbanérte a színház közelében; ott jutott észbe, hogy nincs nála esernyője; s jó távol eső lakára visszazaláldt esernyőjeért; — menet úgy elverte az eső, hogy csupa víz lett. — Színház után szép derült időben vitte haza lueskos ruhában szárazon maradt esernyőjét.

Fővárosi értesítő.

Pest, jul. 13-án.

* Az államgépeze a hőség és a kutyánapok daczára sem nyugszik s a képviselőház tegnapi zárt ülésében elhatározá, hogy utolsó ülését még csak csütörtökön tartja. Az elintézendő tárgyalmaz ezt nem engedí másképp s valóban az or-

olyan orvosoknak is, kik nem születtek szükségkép a pyrenai hegyek megett. Dr. Chargi homöopátháról szólunk itt. Nem régebben egy magas hölgyhöz hivatott a Tuillériákba, ki töle fájdalom megszüntetésére segély kért. Azonban azon feltételt kötötte ki, hogy az orvos ha látogatásait teszi, mindig a hátulsó kis lépcsőn jöjjön fel, nehogy a fölépcsőn rendes orvosával találkozzván, ez magát sértve érezhesse. — Az orvos erre azt felelte, hogy nem fogadhatja el a feltételt, miután azt nem ugyan személyére, de azon iskolára nézve, melyet képvisel lealacsonyítónak találja. — Tehát ha szükség van reám, akkor nyíltan, a fő lépcsőn fogok járni, ha pedig az nem lehetséges, ekkor nagy sajnálattal vagyok kénytelen könyvitkozottatni hogy tudományomat nem bocsáthatom rendelkezése alá. — Hogy a magas hölgy mire határozta el magát, arról ezuttal még hallgat a krónika.

Az Ambigue színházban egy öt felvonásos vigjáték került színre. Írták Coste Monier és Dornay Gyula. Címe: Richelieu Fontainblauban. — A közönség közt azon hír terjedt el, hogy annak eredeti címe más volt, és pedig „Rouher ur Saint-Clouban,” s ez az egész darabnak valami pikant ingert kölcsönzött. Minden szóban a jelenlegi személyekre vonatkozó célzásokat kerestek

szágyulési tudósítások bárkit is meggyőznek ennek igazságáról. Henslmannak kétségkívül igaz volt, midőn a „családi vasut” tegnapi megszavaztatásakor azt mondá, hogy gőzerővel tárgyalatik; miután pedig in principio elfogadtott a mai részletes tárgyalásnál, egy szónok sem érvelt többé ellene: jól tudván, hogy érvelése vajmi keveset ér a majoritás „szavazzunk” zaja ellenében. Andrassy gr. tehát a „mindent megnyertünk” mellett, „nyertünk valamit” is mondhat, miután vele együtt a fél ország meg van győződve arról, hogy e törvényjavaslat, került legyen ki bár Mikó gr. gyarából csak a miniszterelnök ur és családja, erdemeinek méltánylása végett készült s mi nem kételkedünk, hogy az ily véletlenül vasuthoz jutott zempléniek, csupa hálától, jövőre is a nemes gróftól fogják megbizni érdekeik képviselésével.

A lapokban néhány hét óta megfordult a hír, s ha meg nem ezafoltatásából egyszersmind valóságára is szabad következtetnünk: Lónyai urat nemcsak mint közös pénzügyminisztert lesz szerencsénk üdvözölni. A magyar ember keblét jöllehet némi büszkeségi érzet szállja meg azon gondolatra, hogy „földi”-je már most milyen nagy ur lesz Bécsben. Részemről, sajnálatomra, sanguinicus véralkattal sem rendelkezővén, e hit nem látom oly rózsás színben, mint az talán sokak előtt fénylik. Előttöm ugyanis az alakuló félben levő számvevőszék, igenis nagy sötét pontul tűnik föl a közös pénzügyeri cartiere egén. E számvevőszék, mely Bécsben fog székelni, melynek egy tagjává sem említenék valakit hazánk fiai közül, mely az állami kiadások ellenőrzésére fog életbe léptettni: e számvevőszék tökéletesen fölőlegessé fogja tenni a közös pénzügyérséget s mi nem kételkedünk, hogy meg alakulása után rövid időre szóba is fog hozatni s akkor — Lónyai uron szép szerével tud fog adni a kormány.

Addig azonban élvezze bántatlanul a mulékonny dicsőséget, melyet feje köré fűznek bankárok töcsérek s részvénytársulati igazgató-tanácsosok. E modern fajról más alkalommal! Jámbor keresztynyi kíváncságot roszul esnek az olvasónak s — nekem is, e tünémenyes osztályról komoly értekezést írni.

* A magy. tud. a k a d é m i a jul. 12-iki matematikai s természettudományi ülésén érdekes előadást tartott Szabó József „Az amphibol trachytok” czimű értekezéséből, melynek kapcsában egy nagy és kitünően kidolgozott térképet mutatott be: „Heves-szolnokmegye föld- és talajtani térképét,” mely mind nagysága, mind gondos kidolgozása és pontossága által a közfegyelmet magára vont. Ezután Hruszspér olvasott értekezést Tóth Ágoston Krónikáredes-től a europai nemzetközi fokmérésről. Következtek a jegyző jelentései.

A magyar orvosok és természetvizsgálók felhívták az akadémiát, hogy a fűmei nagy-gyűlésén leendő képviseltetéséről gondoskodják.

Batizfalvi utolsó értekezésének tiszteletdíját 30 ftra kiegészítve vissza ajándékozta. Besztercebányáról meteorologiai észleleteket küldtek be.

A jövő ülés tárgyai lesznek: Eszterházi nádornak egy országgyűlési javaslata Salamon Ferencztől, s Vecsey értekezése a fogyasztási egyletekről.

és találtak, s oly találoán vont párhuzamokat láttak, ami talán a szerzőnek eszközágában sem volt...

— Az Opera Comiqueban Auber „Szerelmi álma” próbái a legnagyobb buzgalommal folynak. E színház igazgatósága ezen kívül még „Romeo és Juliát” is meg akarja szerezní, s legközelebb előadatni; e hír a zeneművészeti körökben igen nagy feltűnést okozott. — Romeot Capoul fogná énekelni, azonban csak azon feltétel alatt, ha fizetését 10,000 frankkal javítják. Most évenként 50,000 frankot huz, s mellékes keresete is felmegy 20,000 frankra.

Az „Egy Parvenue” czimű darabnak, mely a Théâtre Françaisban van próbára kitűzve, egy hajóhadnagy a szerzője, ki több jeles irodalmi dolgozatot közzölt a Revue des deux Mondesban. A Parvenue szerepét Devoyod kisasszony fogja játszani. — A szerző e darabban azon fajta nőket akarta rajzolni, kik mindent ígérnek és semmit meg nem engednek; néhány párisi cocodotte e darab tükörében ijesztő valóságban fog saját arezképére ismerni.

Féuillel Oktave St.-Loba vonult vissza, s ott egy regényen kívül egy comicus librettón dolgozik, mit Leuven urnak ígért.

Pesti röppentyük.

(Julus 15-án.)

„Nesze semmi, fogd meg jól!”... Ugyan ki gondolta volna, hogy a linezi püspök ur csak 14 napi kötérré lesz elítélve, ama büneért, hogy nyomtatványban a törvényhozás ellen lázított pásztori körlevelében s rész ösvényre akarta nyújtani terelni! Persze egyelőre a püspök ur azt gondolta, hogy öt világi bíróság el sem ítélteti, mert „az ő országa nem ebből a világból való.” a mint mondja. (De azért e földi országban jól esik fölcsipnie azt az 50 ezer forintocskát, a mennyi egy linezi püspök jövedelme e göröngyös, világon!) De bizony észébe juttatta a világi bíróság a daczoló főpásztornak, hogy a kecske se menne saját jókedvéből a vásárra, ha érezhetőleg nem ösztönöznék — hátúról: hiába appellált ő is „az ő országára,” hol csak majd akkor vonatják számadásra, ha e földi silány világból elköltözik. Az esküdtsek ítéletével persze az államügyész nem lehetett megelégedve s a cenzuravetés büntetéséért 6 hónapi áristomra nyujtá be az instanciát. (Mi már nem fősvénykednénk, hanem kerékszám egy évig hűseltetnők a püspök urat, hogy lázítási heve kissé higgadjon.)

Egy lap kifigurázza a német delegáció elnökét, hogy megválasztatása után, a zsebéből vette ki az előre elkészített beszédet, de még a felolvasás daczára is csak bakgázott és nyögött bele, hogy szinte szakadt homlokáról a veríték... No bizony! Mintha az elnöknek nem szolgálhatna az vigasztalásul, hogy Mózes is hebegő és dadogó volt, míg Aron fivére ékesszóló; de azért Mózes a Pharaó király leányának bölcsődéjében talált lelecezet tarták különbözőgyerekeknek. Sovány melegség, de melegség! A ki jobbat tud, szolgáljon vele az illető elnök urnak?...

Van egy ultramontan lap, melynek ama bizonyos Török János és Lonkai Antal urak a kiadóí. Ugy hívják a furcsa hírlapot a közeletben, hogy: „Magyaralom.” Ez a furcsa hírlap, hétfői számában ugyanevak neki formed néhány lapnak, hogy merik azt állítani, hogy a szentséges pápa ismét egy szegény szerencsétlen embert gyilkoltatott le titokban. Az a lom egyáltalában nem a gyilkolásra veti a fősúlyt, hanem a titokban a kifejezésre, s azt mondja, hogy már e szó magán hordja a hazugság belyegét. Furcsa okoskodások. Csakhogy e prókátoroknak ily érveleseit a közvélemény ítélőszéke nem igen szokta elfogadni.

E naiv őszinteség is a „Magyaralom” cikkekéből került... De ide igatjuk szóról-szóra, mert ez némi szerénységre s önnön gyengeség tudatára mutat; már pedig valami gyöngöseség beismerése fél megjobbulás!... Ime: A leydeni egyetem nagy termében legközelebb élénk disputatio folyt ezen thema felett: „A protestantizmus Magyarországon, a legutóbbi 20 év alatt.” Kovács Odón székely-keresztúri születésű hazánkia tett ugyanis rigorosumot a theológiából, mely a tudori kalap elnyerésével végződött. Kuen tanár üdvözlé az ifju tudort s többek közt mondá: „Hiszem és remélem, hogy a harcokban és győzelmekben gazdag magyar protestans egyház, mely kitünő tanulóknak egy új küzdőt nyert, az emberiség nagy és nemes harcában új barátokat fog szerezni, s hogy a szabadságért küzdők dicsősége és öröme el fog terjedni az egész világon. Harezolásra nem fog neki itthon senki alkalmat szolgáltatni.”

Irodalom.

— Alulirt tisztelettel tudatom a t. ez. közönséggel, hogy a „Corvina” (olcsó könyvkiadó részvénytársulat) főügynökségét Debreczen és vidékére, elvállaltam. — Felkérek tehát mindenkit, kik e hazafias és műveltség terjesztő nemes irányu társulat fölvirágzását elősegíteni ohajtják, szíveskedjenek a következő rendkívüli kedvezmény mellett 5 vagy 10 frtal pártoló taggá lenni:

1. A pártoló tagok kiadványainkat az eredeti árnál tetemesen olcsóbban kapják; még pedig 10 frtért (mely összeg aláírás alkalmával az ügynöknek, vagy igazgatóságnál előre fizetendő,) 300 nyomott ívet 5 frtért, pedig 130-at fognak nyerni.

2. A pártoló tagok könyvilletményüket a társulat folytatólag megjelenő kiadványaiból tetszés szerint választhatják.

3. Hirdetések eszközzése alkalmával a pártoló tagok 15% díjelengedésben részesülnek.

4. A pártoló tagok részesülnek a társaság tisztá nyercményében, egy bizonyos meghatározandó százalék erejéig, mely tetszés szerint kész pénzben vagy könyvekben lesz fizetendő. E szerint a pártoló tagok a társulat valóságos részvevőivé válnak.

E társulat rendelkezésére a legtekintélyesebb írói és bírálói erők állanak; kiadványai mindazáltal magyar könyveknél még eddig nem tapasztalt jutányos árnak leendének, mi is reményleni engedi, hogy a t. ez. közönség e társulatot méltányos elismerő pártolásban részesítendi.

Végül Debreczen és környékén lakó, azon tanító, lelkész, kereskedő s jegyző urakat, kik alügynökséget vállalni ohajtának, felkérem hogy eziránt hozzám fordulni szíveskedjenek.

Ifj. Csáthy Károly, mint a „Corvina” főügynöke.

Különfélék.

⇒ Tanulók lázadás. Párisi tudósítások szerint a Lyceé Louis de Grand néhány nap óta teljes lázongásban van. Már az iskolai év kezdetén panaszkodtak a növendékek az élelmiszerek minősége és mennyisége felett. Jó ideig a szép ígéretek által le hagyták magokat csilapitatni, de a mik ugyan soha be nem váltattak. A midőn néhány nap előtt egy asztalon több adag étel hiányzott, egy növendék panaszt emelt a felügyelőnél, mutatván neki az üres tálat. Ez tréfásan válaszolt, hogy köszöni, nem kér, ő már ebédelt. A növendék erre a tálat a provisorhoz akarta vinni, de ebben a felügyelő által megakadályoztatott. E folytán általános morgás támadt, mire a censor sietett elő. Ez is miután vonakodott a növendékeket kihallgatni, kipisszegetett. Másnap két növendék, ki a többit vezette elzárattott. Erre az egész osztály feltámadt, s a becsukottak kibocsátását követelte, s este a tanügyminiszterhez panaszlevelet menesztettek. Miután a kis lázongók még mindig nem bocsátattak szabadon, másnap is tartottak a zavargások. Ennek következtében 11 növendék kiutasítottot, mi aztán a kedélyeket a legmagasabb mérvben elkeserítette. A székely, asztalok összetörtettek, ablakok, tükrök beverettek, s a növendékek egyes osztályokban eltorlaszolták magokat, s a marseillet kezdtek dalolni. Az ez intézetben különben ritkán megjeleni szokott tanügyminiszter látogatása sikertelen maradt, s az egész kellemetlen ügyet csupán csak úgy lehetett elintézni, hogy 125 növendék szüleihez haza küldetett. Ez esemény annyival sajnálatosabb, hogy épen a vizsgák előtt történt, s több lap appellál Duruy ur kegyes elnézésére. A franciaia tüzes vér úgy látszik még a növendékeknek sem tagadja meg magát.

— Vasuti szerencsétlenség. A Boroszlóbi Berlinbe f. hó 11-én este 10 óra után indult gyorsvonattal, nem messze az alsó-sziléziamarki pályaudvartól, sajnálatra méltó szerencsétlenség történt. Ugyanis egy kocsi, melyen egy ur és hölgy ültek a kocsis vigyázatlansága folytán a vasuti töltésre került, s azon annak hosszában haladt a város felé. A kocsin ülő egyének sem vették észre a veszedelmes irányt, melyben a kocsi haladt, csupán akkor jöttek annak tudomására, midőn a vonat velök szemben robogott. A mint a ló a vonatot észrevette, megijedt és félre ugrott. E percben a kocsin ülő utasok is leugrottak, s csak így menekülhettek meg a legszörnyűbb haláltól. A mozdony a kocsi izre porrá zuzta, a rajta levő kocsisal együtt. A ló megfoghatatlan módon sér tetlen maradt. Legnagyobb hiba terhelte itt a pályát, ki ellefejtette a vasuton keresztül vezetot utat elzárni, s a ló csak így fordulhatott fel a pályára.

— Folyó év szept. 1-jével az 1863-ki kibocsátású levélbélyegek, borítékok és újságbélyegek egészen használaton kívül helyeztetnek, s az azontul ily jegyekkel ellátott küldemények bérmentetleneknek fognak tekintetni.

Belföld.

Kassa, jul. 13.

(H) Legközelebb megtartott országos vásárunk nagyon silány volt. A gyapjunak két hétig nyitva állott piacza lett volna ez. A nagymennyiségű készletek azonban eladatlanul hevernek a raktárakban s a vidéki uradalmak gazdasági épületeiben. Általában mióta Anglia Ausztráliából nagymennyiségű gyapjukészletet szállit az európai continensre, ez üzlet igen pang. Országos vásárunk lefolyásából ki kell még emelnem városi kapitányaságunk azon elmés ötletét, mely szerint minden helybeli s vidéki vásári tolvaj arczképét lefényképezteté, s a városház elé kitüzeté. Ez intézkedés

óvatosakká tevé a vásárosokat a gyanús kűtsők iránt. Nem is történt semmi tolvajlás.

Növelés-tanítás-ügyünket illetőleg, fel kért említeni azon nagy horderejű mozzanatot, mely-nélfogva szabedelvü gondolkozásu városi képviselőtestületünk a közös és nemfelekezeti vagyontól fentartott külvárosi nép és belvárosi 7 osztályu mintaelemi főiskolákat f. hó 5-én tartott ülésében községi közös iskoláknak nyilvánította 42 szavazattal 12 ellenében. E kérdésben a jobb és baloldal egy elvet vallott. 8-kán az iskolaszék is megalakult.

Az erdélyi kormányzó, Péchi Manó gr. városunkban tölti szünidejét. Itt érte őt a legközelebbi, lapjainkból ismeretes kitüntetés.

Színházunkban püünkösdtől egészen jul. elejéig valami Dorn Fr. igazgatása alatt álló német társulat működött. Mily tulnyomó még most is itten a német elem és szellem, mutatja azon körülmény, hogy minden este zsufolt ház előtt játszott. Most meg Drágus K. ex. színigazgató játszik nejevel sugó nélkül émelgyős és minden kritikán alul álló dramoletteket, hogy annál rövidebb ideig tartson Ling-Look chinainak öltözött s vallott lerchenfeldi német kóbor bűvész csepű-rágási s tüzes kard elnyelési kinlódása. — Kevés ember látogatja ez utczára való komédiákat.

A pesti tanosztály felosztatván, igen sok lovas s gyalog honvédtiszt és közvitéz érkezett meg a tiszai kerület itteni főhelyére. Katona do-logról írván, tehát azt is ide jegyzem, hogy az ország egyik jogos kívánalma már részben teljesült nálunk azáltal, hogy nem rég érkezett meg városunkba a 65. sz. Lajos-Viktor főng nevével viselő magyar gyalog serezed, rózsaszín hajtókás és sárgagombos kitünő zenekarával. Annyi már most itt a magyar baka, mint vasas német az alföldön.

Az egész Hernád völgyében gazdag aratás lesz. A hegyalján sem ártott sokat a kora fagy. Ujra neki hajtottak a barázdák, s az el nem fagyottakkal együtt bő szüretet ígérnek. Legalább így beszélnek a gazdák.

Külföld.

— A bécsi olasz követet Pepoli marquist sürgetve Flórenczbe hívták. E mögött igen komoly diplomatiái eseményeket sejtének. Talán összefügg ez a római kérdéssel, melylyel az olasz kormány most igen erősen foglalkozik.

— Az éjszak németországi posta ma igen kevés politikai hirt hozott. „A militarismus jobban uralg ma, mint valaha. Katona a kormányzó, katona a miniszterelnök. Csupán a katonaság azon azon egyedüli osztály, mely rendszeres fizetést huz, s a melyek kiadási megszorításokat nem szenvednek. Majdnem mindennap az alkotmány egyik vagy másik pontjával történik ellenkező. Így különösen a garantirozott személyes biztonság megsértése által,“ így panaszodik a Norddeutsche Allgemeine, Bismark közlönye — nem ugyan a berlini, hanem madridi állapotok felől.

— A hivatalos flórenczi lap jelenti, hogy a parlamenti enquetebizottság, már végleges határozatokat hozott, s ezeknek szerkesztésével az elnököt és alelnököt bizta meg. A nyilatkozat egész negatív értelemben leend szerkesztve, s az ezt megelőző indokok a bizottmány által egyhangulag fogadtattak el.

— A „Moniteur belge“ közli a vasuti ügy jegyzőkönyvét. Ez a régi vasuti egyesések helyébe új alapvonásokat hoz, a belga, hollandi-, francia kereskedelmi viszonyok fejlesztésére, s tartalmazza még a belga államvasut és francia keleti vasut közti egyezményt valamint az utóbbi és a németalföldi vasut közötti egyezményt is. A többi határozmányok egyeznek a már ismeretes részletekkel.

— Parisban jól értesült körökben beszélnek, hogy a külügyminiszteri tárczára Grammont herczeg fog Bécsből haza hivatni. — A törvényhozó testület rendkívüli ülészaka egyenesen a miniszterium ujjaalakítása elodázhatlan szükségessége által követeltetett. — Az a hire, hogy Lavalette, Grassier és Baroche is visszalépnek. Valószínű, hogy a császári ház miniszteriuma meg fog szüntetteni. A különböző miniszteriumi kombinatiokban Segris, Louvet, Talhouet, Chevandier és Drouyn de Louis nevei is említettnek.

Legujabb

— Leuberg, jul. 14. A lublini egyesülés 300 éves emlékünnepe, melyet itt aug. hóban akartak megtartani, a rendőség által betiltatott, mivel azon veszély forog fen, hogy politikai demonstratio esetében a köznyugalom meg fogna háboríttatni.

= Bécs, jul. 14. Rüdiger linzi püspök büntetését ő felsége hírszerint kegyelemből elengedi.

= Bécs, jul. 14. A delegatusok fogadtatása a király által, a magyar delegatusok meg nem érkezése miatt csak szombaton fog megtörténni.

= Bécs, jul. 15. Rüdiger jul. 13-ról szóló legfelsőbb kéziratot kegyelmet kapott.

= Linz, jul. 14. Rüdiger püspök az almonti apátságba akar visszavonulni.

= Bécs, jul. 14. Pepoli marquis a bécsi olasz követ Florenczából, hova hirtelen az olasz kormány által hivatott, Bécsbe ma visszatért.

= Madrid, jul. 14. Az új ministerium megalakult. Ujjonnan beléptek: Ardanaz, pénzügyi, Echegaray kereskedelmi, Beceria gyarmatügyi ministerek. Zorilla ki kereskedelmi minister volt, az igazságügyi tárczát vette át.

Könyvészet.

** Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalától a következő új, nála megjelent könyveket kaptuk felemlítés végett:

Függelék az új törvénykezési rendtartáshoz. 80 kr.

Szeniczey Gusztáv: Magyar esődtörvény és esődeljárás 2 frt.

1863. évi törvények 1 frt.

Jókai munkái 48-55, 3 frt. 20 kr.

Jósika regényei 29-32, 2 frt.

Nemzeti muzeum VII. VIII. 50 kr.

Maier Péter Pál: Előadások Magyarország történelméből III. 80 kr.

Vargyas: Szabadságharc: Deák Farkas: Fogságom 1 frt. 40 kr.

Tarka világ per 25 kr.

Pap Dénes: Okmánytár II. 3 frt. 60 kr.

Midőn ezen könyveket, melyek ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében is kaphatók — a t. olvasó közönség figyelmébe ajánlanánk, egy szerszám megjegyezzük, hogy a fent nevezett munkák némelyikét alkalmilag ismertetni fogjuk.

Közgazdaszat.

— Piaci árak. Debreczen, jul. 15-kén, az élet-árakon lényeges változás nem történt. — Kenyér, piacunkon a mai nap kevés volt, vidék-

ről csakis 3-4 karczagi szekérrel hozatott, s drágán kelt, naponta néhány krral emelkednek az árak, mint rendszeren takarás idejében szokott.

= Pest, jul. 14. A gabna üzlet ma igen szűk határok között mozgott. Buza ugy szólnak abig került valami a piacra, az árak emel fogva változatlanok maradtak, s a forgalom mintegy 12,000 mérőre szorított. Tiszai buza 87 π -tos 5 ft 12 kr, 86 π -tos 4 ft 95 kr, 85 π -tos 4 ft 15 kr, ezek többnyire 3 hónapi határidőre. Bánáti buza 85 π -tos 4 ft 87 kr, mind vámmázsa szerint. — A rozs bár kevés került a vásárra még is nyugodtabb üzletet mutatott, s mérőnként az árak 5 krral csökkentek: 80 π -tos 3 ft 20 kr, az árpa már alig van forgalomban; kukorica bánáti 2 ft 32 kr, pesti 2 ft 22 kr, zab 43-50 π -tos 1 ft 90 kr. mérőnként.

= Nagyváradon földbirtokosokból, kereskedők és ügyvédekkel egy második hitel bank felállítására consortium alakult. A 11-kén tartott gyűlésben elhatározott, hogy a bank „Nagyvárad polgári kereskedelmi és ipar bank” czímmel fog élébe léptetetni. 3000 db. 100 ftos részvény leendő az alaptőke fedezésére kibocsátva.

H I R D E T É S E K.

Antalfy Lajos

órák Debreczenben.

(Boltja a városháza piaci részén levő „Törökhöz” czimzett dohány-, szivar- s bélyeg-eladási helyiségével egybekötésben.)
Van szerencsém a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani a legdusabban felszerelt **óráraktáramat**, a lehető legolcsóbbra **leszállított áron, egy évi irásbellel jótállás mellett.**

Ezüst hengeróra 4 rubinkőre	8-10	Finom angol mintára	15-18
Járó patent üveggel	11-12	Kettős fedéllel	15-18
Finomabb ar. szegélylyel ugró	12-15	Kettős fedéllel angol mintára	19-24
Egész aranyozott compassal	13-14	Remontoir	25-56
Angol mintára lapos kristály-üveggel	15-16	Horgonyórák, melyeket felhuzni soha sem kell	40-45
Gazdasági óra (remontoir)	14-16	8 napos pendul-óra	19-25
Ezüst horgonyórák 15 rubin kőre, patent üveggel, ugrós	14-16		

Ezen például felhozott órák olcsóságához képesti jutányos árak mellett ajánlom arany uri és női óráimat, francia 8-14 napig járó és ütő; márvány, alabástrom, bronz s vas öntvénytoke üvegoríték alatt levő asztali és függő aranykeretes óráimat, inga (pendul) órákban a legolcsóbbtól a legnagyobbig, tökéletesen kielégítő nagy választékban.

Schwarzwaldi fali óráim híhettelessen olcsó árért, kezdve 1 frt 50 krron szintén egy évi jótállás mellett.

Órákat eszerbe elfogadok valódi értékükben, s mivel nálam határozott ár van, s ára minden jószágon rajta van, a csere a t. cz. közönség részéről igen könnyű és biztos.

Videkről megrendelések a levél átvételétől számítva 3 nap múlva küldetnek szét, mivel elvem, csakts egész tökéletes kipróbált állapotban levő órákat adni ki üzletemből.

Kijavítások elvállaltanak s értök a legmegelégedettebb árt kérek.

Egy jó házból való fiatal ember, ki a magyar és német nyelvben jártas, tanonczul elfogadtatik. 4-10

3. Belgiumi szab. 6-10
szekér-kenő
5 nagy éremmel kitüntetve.
Angol lackkátrány.
Fekete és vörös angol
patent asphalt-tetőlemez
Hydraulikus
cement-mész,
GYP SZ
és
tűzmentes téglák
jutányosan kaphatók
Stenzel Józsefnél
Pest, molnárutca 20. sz.

Eladó
fekvő birtok.

A Vargakertben 12 kapa föld, részint 6 kapa szőlő, lugassal, körül nemes faju öltött termő gyümölcsfákkal mindennemű szüretelő-edényekkel 6 kapaluczernással s egy jó állapotban levő Bigettsel tele termő-fákkal, szabadkézből örökáron eladó. —

Értekezhetni lehet Szabó József tulajdonossal, Szécséni utca 1658. 30-1-3.

Szerkeszti s kiadja: **Oláh Károly.**

Varrógép kisorsolás.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy egy

130 frt értékű

Wheeler és Wilson-féle valódi amerikai varrógépet fogok, minden hozzá tartozó műszerekkel együtt kisorsolni.

Nyerő a budai kis sorsjátékban f. é. szept. 4-kén első helyen kihuzott szám leendő.

Sorsjegyek e czélra kaphatók alulirotnál dbkint 2 frtert o. é.

10 sorsjegyre egy ráadás adatik.

A gép bármely órában megtekinthető alulirott varrógép-raktárban a Széchenyi-utczában, hol is varrógépek jutányos áron folyvást kaphatók, s azokon oktatás is adatik.

Ajánjuk ezuttal a legfinomabb keményítőinket ugy kicsinyben, mint nagyban a legjutányosabb árak mellett.

Mentze Henrikné

Debreczen, Széchenyi-utczában.

15.-2.-5

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó

szováthi regale vagy is belső, külső csapszék, mészárszék, bolt, nadályszedési jog és curialis telek

évre, a városház nagy tanástermében f. 1869. évi aug. 15-ik napján tartandó nyilvános árverésen, a városi számvevői hivatalnál addig is megtekinthető, árverési előleges feltételek mellett haszonbérbe fog adatni, mely alkalomra a helyeni kívánók a kellő bánatpénzzel-ellátva, ezennel meghivatnak.

Kelt Debreczenben, jul. 14. 1869.

Poroszlay László.

jövő 1870. évi jan. 1-től számítandó 3|29.-1-5 kiküldött tanácsnok.

Első magyar gépszij-gyár francia malomkő-raktár és hozzá való műszerek. **Géphajtó-szijak és géphez való bőrök** Első magyar gépszij-gyár francia malomkő-raktár és hozzá való műszerek.

Géphajtó-szijak

Ép darabokból a bel- és külföldi legjobbnak bizonyult módszerek szerint készítve, akár varrás nélkül, esupán ragasztva és tönkölve, akár varrva, angol ugy német módszerint, m. és vízi-malomok, vasgyárok, gőzgépek, eséplőgépek, czukorgyárok, bánya művek, varrógépek számára, továbbá szijbőrök, valamint más technikai czélokra alkalmas bőrök, kocsigyártók, sziggyártók, bőrönd készítő, czipészek számára, továbbá varró- és fűzőszijak, foglalo, sima, összekötő csavarok s kulcsok, mindennemű malom műszerek, valamint eszímák eszimpók a hadsereg számára a legjutányosabb árakon kaphatók.

Eder testvéreknél

5. 7 12

Pest, Zrínyiutca 2. sz. a.

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.